

В ГРАДА ПОД ВЕЗУВИЙ

Гл. ас. д-р Кирил Кирилов

*Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ – БАН,
лектор в Държавния университет „Ориентале“ в Неапол, Италия*

Да откриваш българските следи в града под Везувий се оказа интересно предизвикателство за мен като преподавател и изследовател.

Никой не знае с точност колко са българите и българските семейства в гр. Неапол, Италия. Но в неделни дни, когато се разхождаш покрай морето или край порта Капуана, българската реч е често наравно с италианската. Повечето нашенци са дошли уж за малко и живеят с идеята да се върнат отново в България. Някои са сами, други са семейно. Децата им играят с италиански деца, учат в италиански училища. Българският език остава задължение на майката или бабата, която също е сменила Родината. Повечето от родителите имат желание детето да не изостава от своите сънародници в България и търсят начини да възстановят пропуснатото. Но почти никой не знае, че в Неапол интерес към българската култура съществува още от XVIII век, когато в тогавашния Китайски колеж, предшественик на Държавния университет „Ориентале“, се обявяват места за студенти от Османската империя. Преподаването на български език и култура започва след Първата световна война. Първият преподавател е известният италиански българист, преводач и публицист Енрико Дамиани. Понастоящем български език и литература се изучава както в бакалавърска, така и в магистърска степен. Обучението се води от проф. д-р Татяна Лекова и от лектор д-р Кирил Първанов.

И така, ние, преподавателите по български език в Държавния университет „Ориентале“, решихме да създадем и неделно училище, за да дадем възможност на децата на нашите сънародници да изучават български език, литература, история, география, фолклор, да участват в различни извънкласни форми, в които да развиват своите заложби в областта на театъра, художественото слово, изобразителното изкуство. Поканихме нашите сънароднички Валя Николова, учител по професия, и Антоанета Горева, счетоводител.

Българското съботно-неделно училище „Родолубие“ е едно от най-новите средища на българското в чужбина – отвори врати в началото на

февруари 2017 г. То започна с родителска среща, на която беше представена бъдещата дейност на учебното заведение, избран бе родителски съвет, записани бяха първите десет български ученици от Неапол и околностите. Някои са изцяло от български произход, други са от смесени бракове. Учениците са от широка възрастова група – от 5 до 15 години. Учебните занятия се провеждат всяка събота в сградата на Руската православна църква „Св. Андрей Първозвани“, намираща се на Via Leopoldo Rodino № 20, Неапол 80138. Всички ние, преподаватели, родители и ученици, изразяваме своята искрена благодарност към отец Михаил Поваляев, който ни предостави безвъзмездно библиотеката.

Освен подкрепата на Руската православна църква училището намира приятел в лицето на Доменико Лиото – италианец, приятел на България и българската култура. Доменико Лиото предостави собствения си театър за извънкласните занимания на учениците. Там се състоя и първото тържество на училището, посветено на пролетта. Вълнуващи моменти, които мотивираха екипа и учениците, а родителите изпитаха гордост.

Дейността в съботно-неделното училище „Родолюбие“ не е просто преподаване, а малка среща с България. Децата идват с искреното желание да научат нещо. Докато учителят преподава, родителите седят в близкото кафене и споделят помежду си радости и проблеми. Почти винаги разговорите са свързани с децата, с училището, с бъдещето. Всички са единомислещи, че българският език ще им бъде полезен. Десислава Славова, която е омъжена за италианец, довежда Борис и Уилим всяка седмица. Тя споделя, че въпреки, че живеят далече, ще води децата, защото се чувстват българчета, обичат България, харесват българския. Макар че живеят в Италия, техният баща, италианец, е научил български. Родителите смятат, че освен традиционното преподаване на роден език в учебния процес трябва да присъстват извънкласни форми, в които по по-интересен начин да бъде представена нашата култура, история, литература.

Тихомир Трифонов, баща на Весела, е в Неапол с цялото си семейство. Работи от години във фабриката за кожи. Тихомир не крие, че има нужда от училището, защото са българи, децата трябва да могат да четат на родния си език, да познават българската история. Той вярва, че един ден ще се завърнат отново в България.

Цветомир Димитров споделя, че през лятото, което прекарват в Тетевен, дъщеря му Алеся напредва много с българския, но с връщането в Италия забравя. Надява се, че чрез заниманията в училище тази недобра практика ще бъде преустановена и детето ще затвърждава знанията си.

Родителите се надяват българската държава да подкрепи нашето начинание – всички имат желание да имаме собствена сграда, пособия, някакво финасиране, с което да реализираме пълноценни извънкласни форми. Освен към езика нашите деца имат интерес към изобразителното изкуство, театър, фолклор.

Като цяло Българското съботно-неделно училище „Родолубие“ е не просто училище. То е среща на българите, които се вълнуват от българщината и искат да я съхранят. Почти на всяко събиране става дума, колко задружни са представителите на останалите националности, които живеят в космополитния град Неапол и колко разединени са българите. Нашето начинание дава една възможност за консолидиране, изграждане на приятелски връзки между малки и големи и съхранение по този начин на българското в чужбина. Надяваме се, че родолюбивата ни инициатива ще привлече сънародниците ни в Неапол и региона и че ще получи подкрепа от българската държава, за да се запазват и разпространяват българският език, култура и духовност в чужбина.

IN THE CITY UNDER VESUVIUS

Kiril Kirilov, PhD

The Institute for Bulgarian Language – BAS,

Lecturer at the State University “Orientale” in Neapol, Italy

Abstract

Nobody knows the number of the Bulgarians living in Naples. Some of them are alone other are with family. Most of them live with the idea to return in Bulgaria. The studying of the native language is a problem because the mothers and fathers are busy. Our school gives the opportunity to Bulgarian children to study and to improve their native language. Sunday School Rodoljubie is a part of State University Orientale. The teaching of Bulgarian language has old tradition in Naples. It starts at the beginning of the XIX s. with the activities of Enrico Damiani.

Ил. 1. Българското съботно-неделно училище „Родолубие“ в Неапол, м. февруари 2017 г.